

in1000 uke 8 dypdykk

viktig forståelse fra forrige ukes pensum

læremål

0

grensesnitt
og innkapsling

1

referanser

0

grensesnitt

og innkapsling

er det verdt å lære seg funksjoner og klasser?

- “det virker så mye enklere å skrive programmer uten dette, heller enn å måtte lære seg det”
- utfordring: vi lærer det **før** programmene blir så store at vi virkelig **trenger** funksjoner og klasser

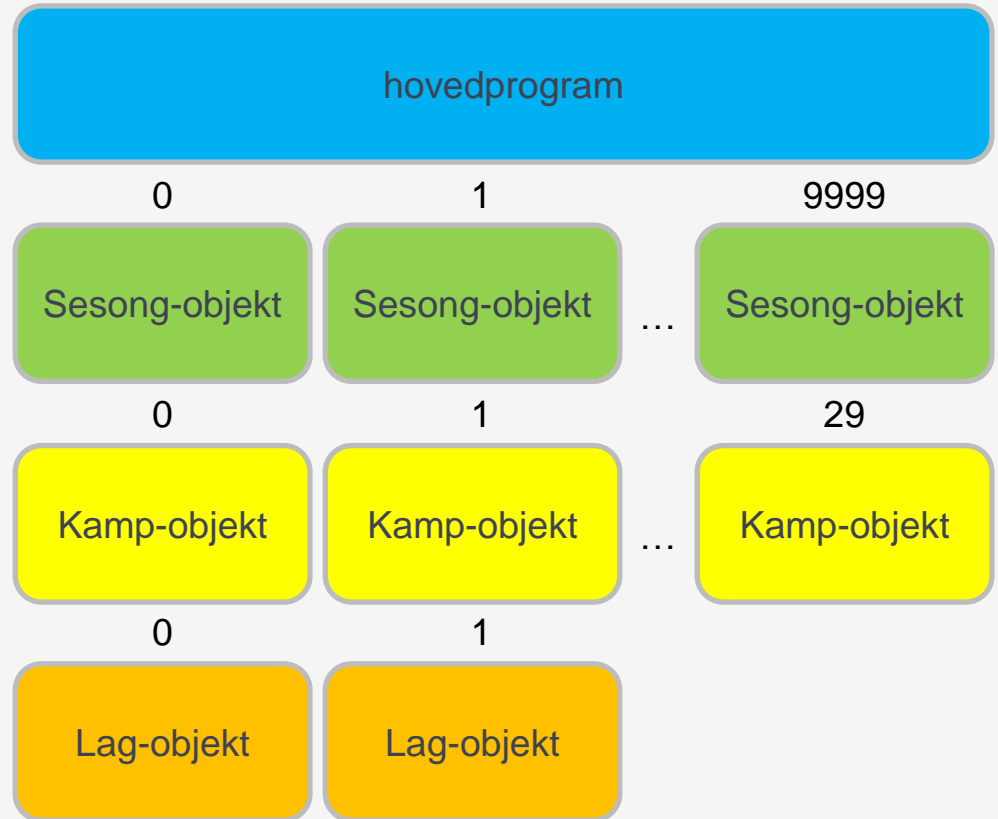
men så blir programmet stort og komplisert...

- “hjelp, jeg ser ikke skogen for bare trær... ☹️”
- da trenger vi **flere nivå** (hovedprogram, klasser, metoder) for å finne fram og få oversikt

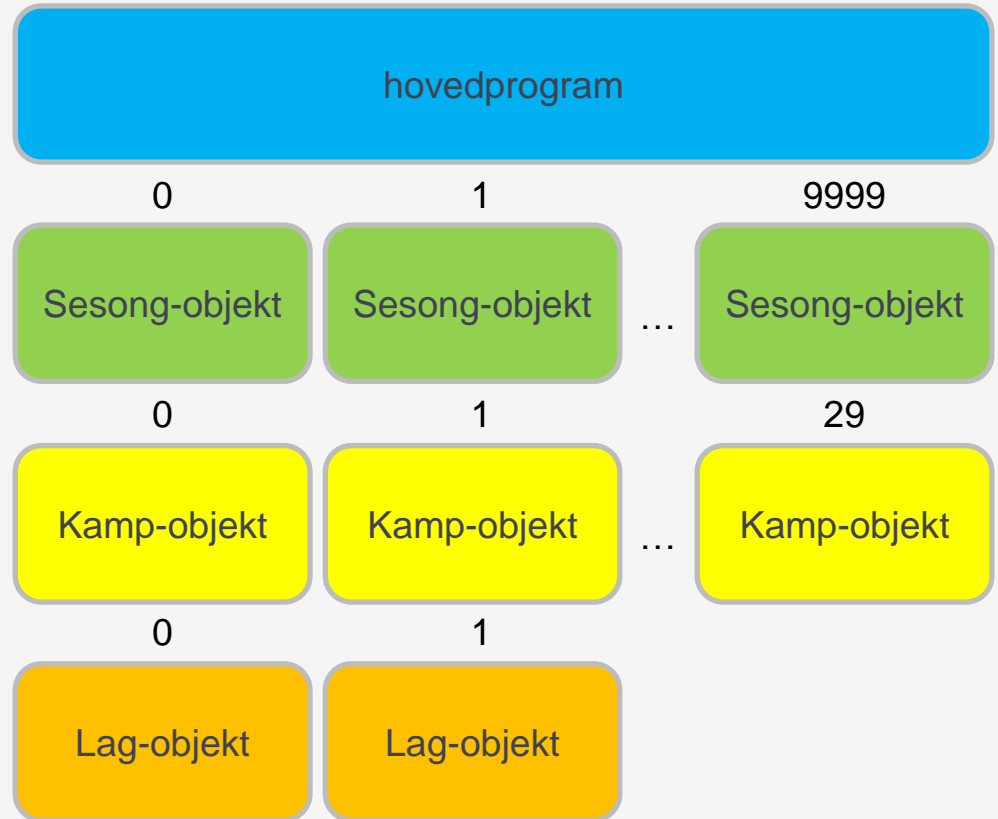
eksempel: simulere 10 000 fotballsesonger

- hovedprogrammet inneholder Sesonger
- en Sesong inneholder 30 Kamper
- en Kamp inneholder 2 Lag

innkapsling: hver del får ansvar for hver sine ting

- **hovedprogram:** lage 10 000 sesonger med samme lag og regne ut sannsynligheter
- **Sesong:** når møter lagene hverandre (lest fra fil), hvordan ble tabellen til slutt
- **Kamp:** simulerer resultatet (med litt tilfeldigheter)
- **Lag:** hvor gode er et lag i angrep, i forsvar, har de stor hjemmefordel...

hovedprogrammets perspektiv

- lager 10 000 sesonger med samme lag
- **grensesnitt:** ber Sesong-objektene om å spille en sesong
- **grensesnitt:** henter resultater (tabell) fra hver Sesong etterpå
- regner ut hvor sannsynlig hver enkelt plassering er for hvert enkelt lag

Sesong-objektenees perspektiv

- leser terminliste fra fil og setter opp Kamp-objekter for hver kamp
- **grensesnitt:** ber Kamp-objektene om å simulere kamp
- **grensesnitt:** henter resultatet fra hver Kamp etterpå
- regner ut hvor mange poeng og hvilken plassering hvert lag får i tabellen

Kamp-objektenees perspektiv

- **grensesnitt:** henter informasjon om hvor gode lagene er fra Lag-objektene
- simulerer en fotballkamp med litt tilfeldigheter og produserer et sluttresultat
- (samme Kamp i forskjellige Sesonger får ikke samme utfall, fordi det er tilfeldig hver gang Kampen spilles)

Lag-objektenees perspektiv

- inneholder informasjon om lagets navn og hvor gode de er i angrep, forsvar og hjemmebanefordel
- har metoder for å gi denne informasjonen til klasser på høyere nivå

vi trenger ikke tenke på
alle detaljene samtidig,
bare de som er viktige på
nivået vi er på akkurat nå

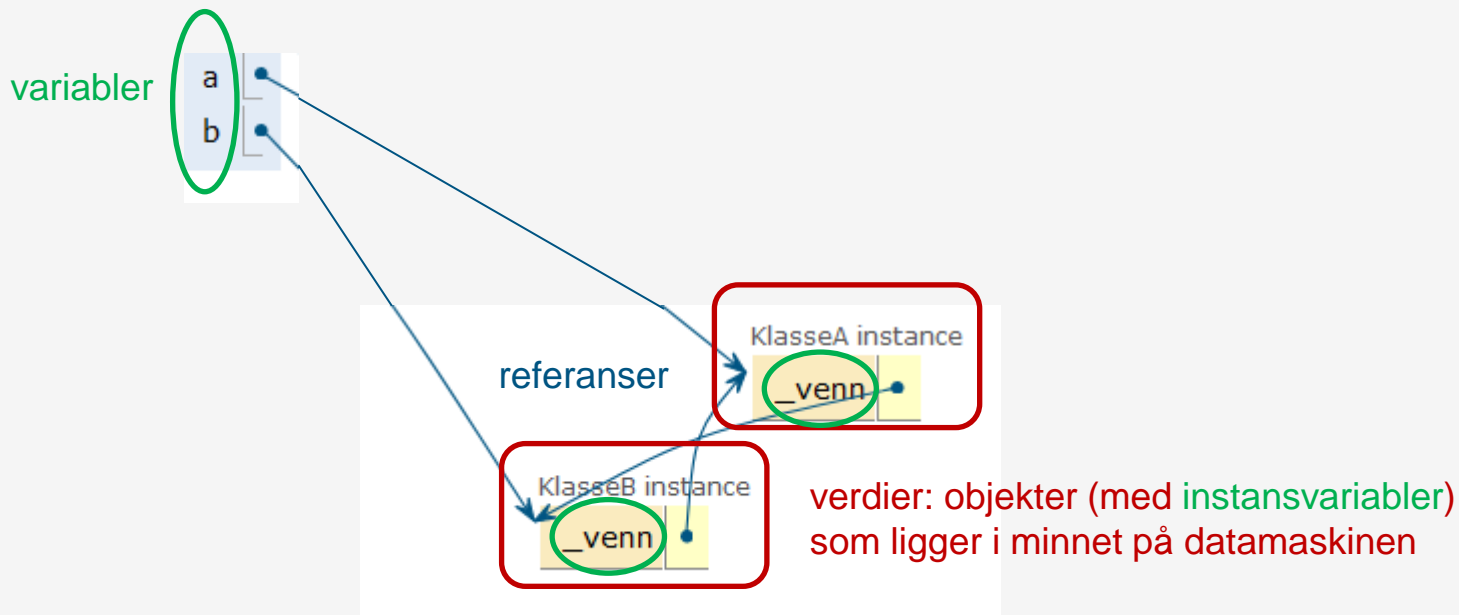

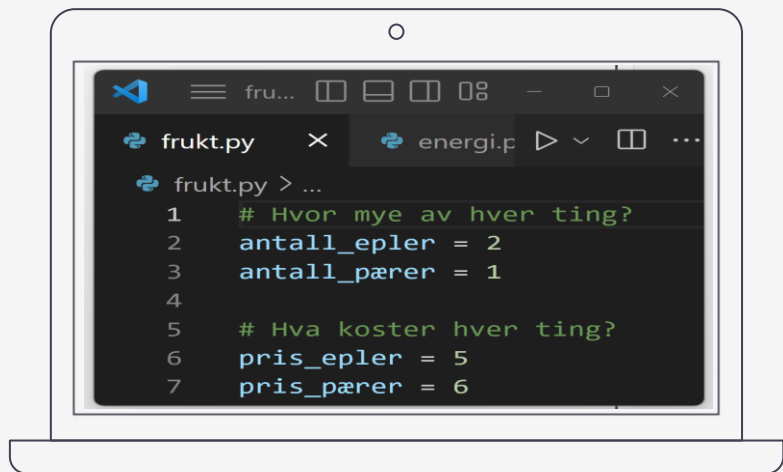
1

referanser

mer om variabler og objekter

pilene i python tutor representerer
det vi kaller **referanser**

live-koding

hvorfor referanser er et viktig konsept

hvorfor_referanser.py

(legges ut i timeplanen på emnesiden etter forelesningen)

husk å se på koden i [python tutor](#)

Vi trenger å holde orden på tre ting

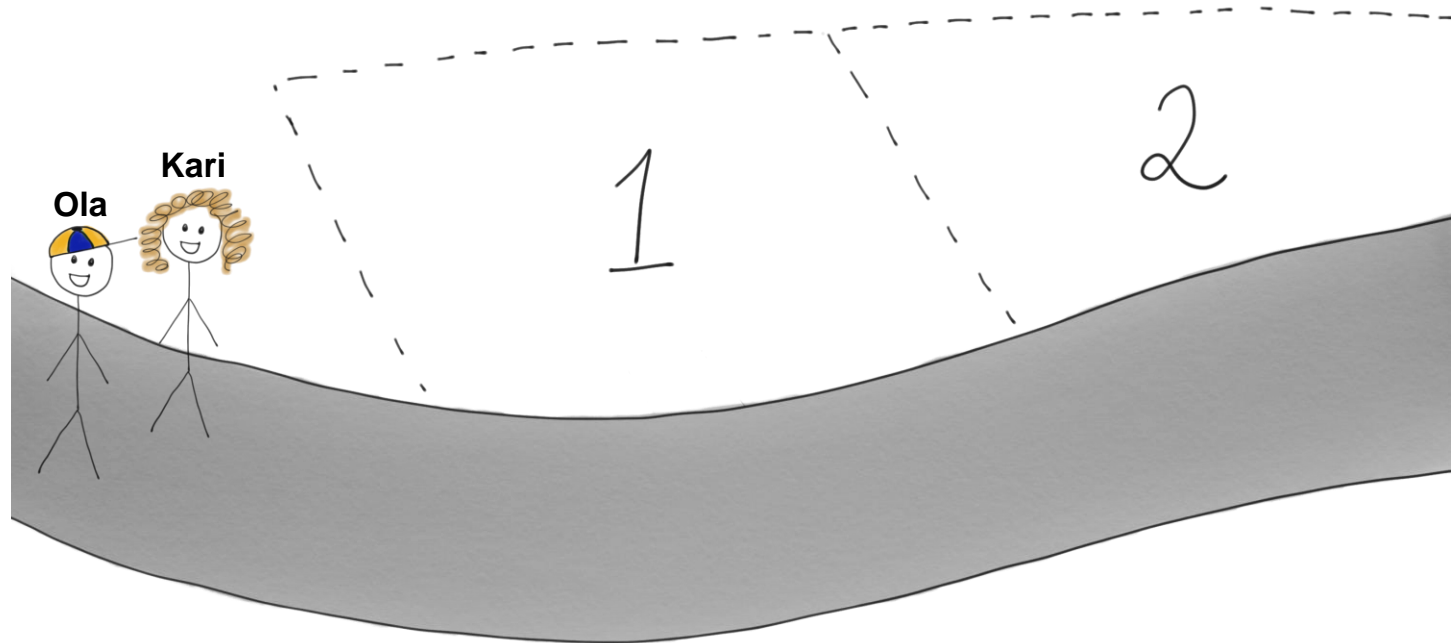
- **Objekt:** har egne verdier av instansvariable (som kan endres)
 - Her illustrert som et farget hus (som kan males om)
- **Referanse:** et tall som representerer en adresse i minnet
 - Her illustrert som et skilt med gatenummer (for en tomt)
- **Variabel:** en variabel kan tilordnes en referanse
 - Her illustrert som strekperson som står ved et gatenummer

Minnegaten

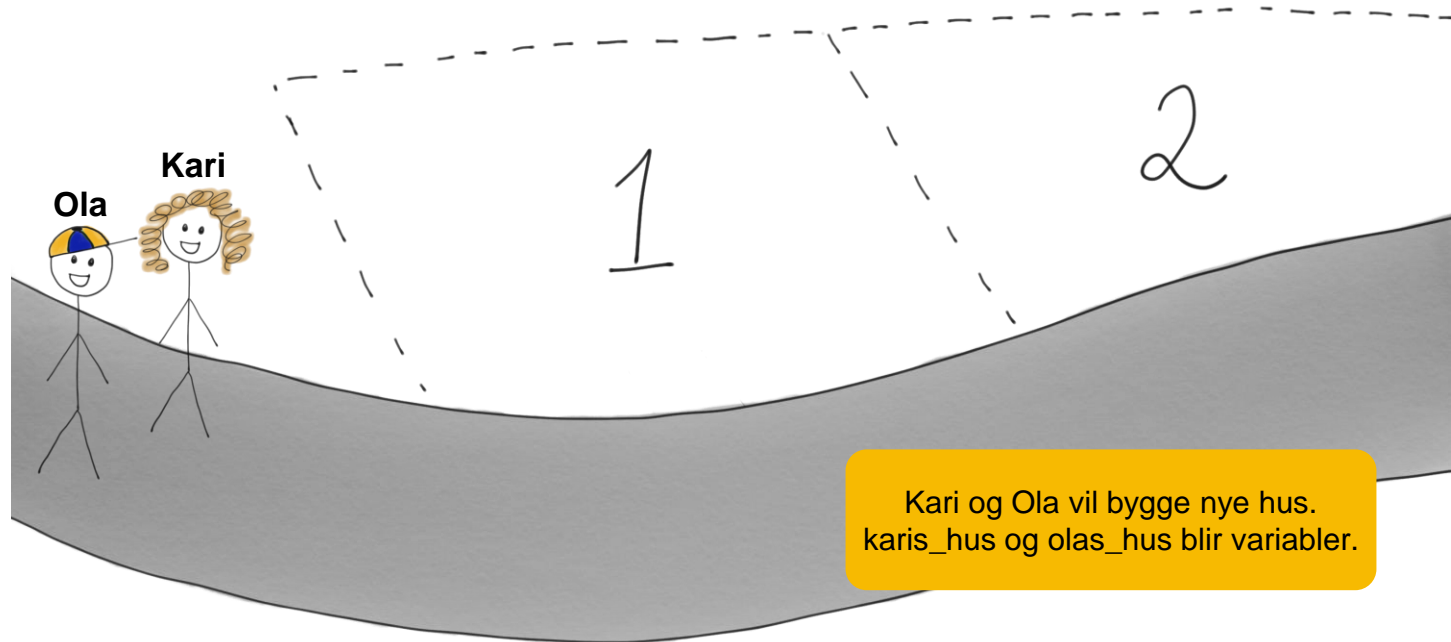
Minnegaten

Ledige tomter = Ledig minne

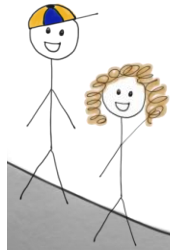

Minnegaten

Ledige tomter = Ledig minne

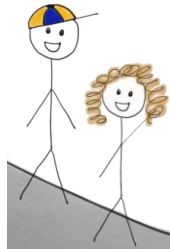


```
karis_hus = Hus("blå")
```



```
karis_hus = Hus("blå")
```

Først bygges det et blått hus på en ledig tomt

karis_hus = Hus("blå")

Først bygges det et blått hus på en ledig tomt

karis_hus = ~~Hus("blå")~~ 1

karis_hus = Hus("blå")

Deretter blir Karis hus satt til å være
det blå huset

`karis_hus = Hus("blå")`

Deretter blir Karis hus satt til å være
det blå huset

karis_hus = ~~Hus("blå")~~

olas_hus = Hus("rød")

`karis_hus = Hus("blå")`

`olas_hus = Hus("rød")`

Nå må det bygges det et rødt hus på
en ledig tomt

karis_hus = ~~Hus("blå")~~

olas_hus = Hus("rød")

karis_hus = ~~Hus("blå")~~ 1

olas_hus = ~~Hus("rød")~~ 2

Så blir Olas hus satt til å være det røde huset

karis_hus = Hus("blå")

olas_hus = Hus("rød")

karis_hus = Hus("blå")

olas_hus = Hus("rød")

olas_hus = karis_hus

karis_hus = Hus("blå")

olas_hus = Hus("rød")

olas_hus = karis_hus

Ola sitt hus er det samme som Kari sitt hus

karis_hus = Hus("blå") 1

olas_hus = Hus("rød") 2

olas_hus = karis_hus 1

Ola sitt hus er det samme som Kari sitt hus

karis_hus = ~~Hus~~("blå") 1

olas_hus = ~~Hus~~("rød") 2

olas_hus = karis_hus 1

olas_hus.mal("gul")

olas_hus.mal("gul")

Ola vil male sitt hus gult

olas_hus.mal("gul")


```
olas_hus.mal("gul")
```

```
karis_hus.hent_farge()
```

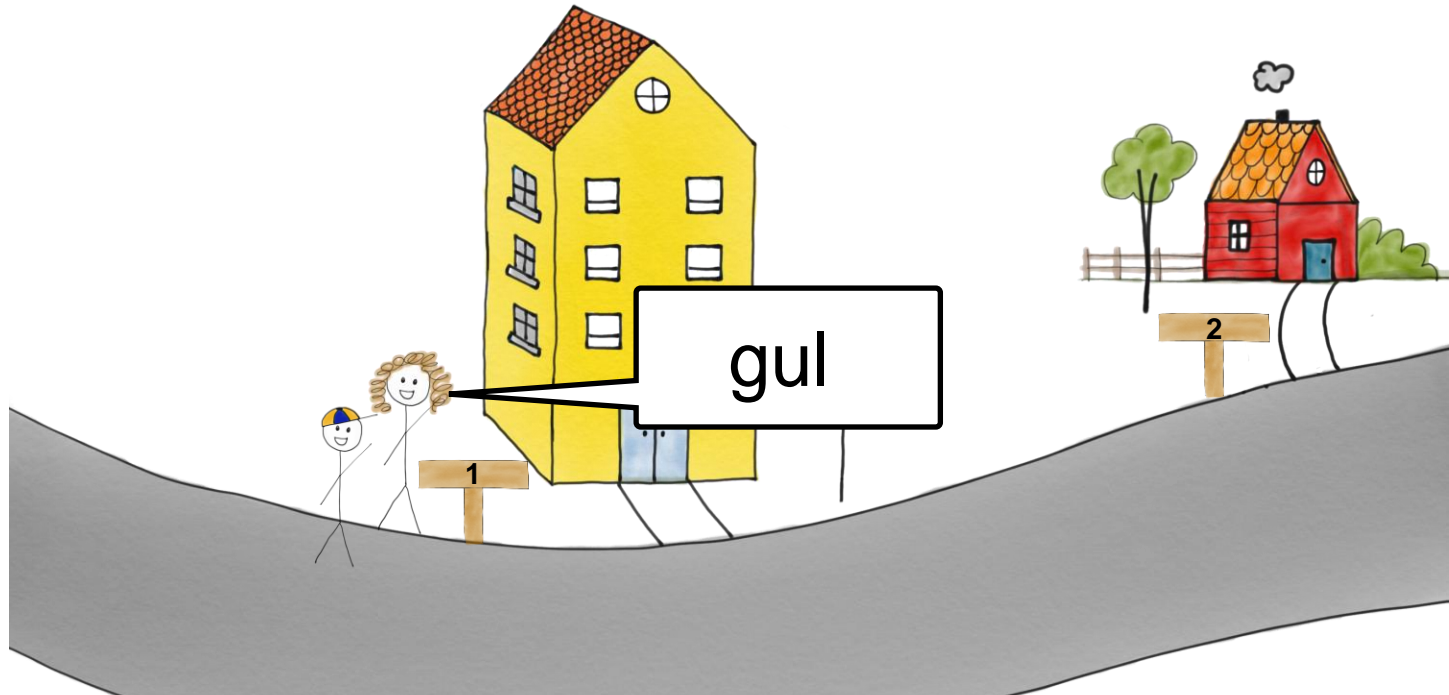
Hvilken farge har Kari sitt hus nå?


```
olas_hus.mal("gul")
```

```
karis_hus.hent_farge()
```

Hvilken farge har Kari sitt hus nå?


```
olas_hus.mal("gul")
```

```
karis_hus.hent_farge()
```

```
olas_hus = Hus("grønn")
```



```
olas_hus.mal("gul")
```

```
karis_hus.hent_farge()
```

```
olas_hus = Hus("grønn")
```

Nå må det bygges et nytt grønt hus
på en ny tomt


```
olas_hus.mal("gul")
```

```
karis_hus.hent_farge()
```

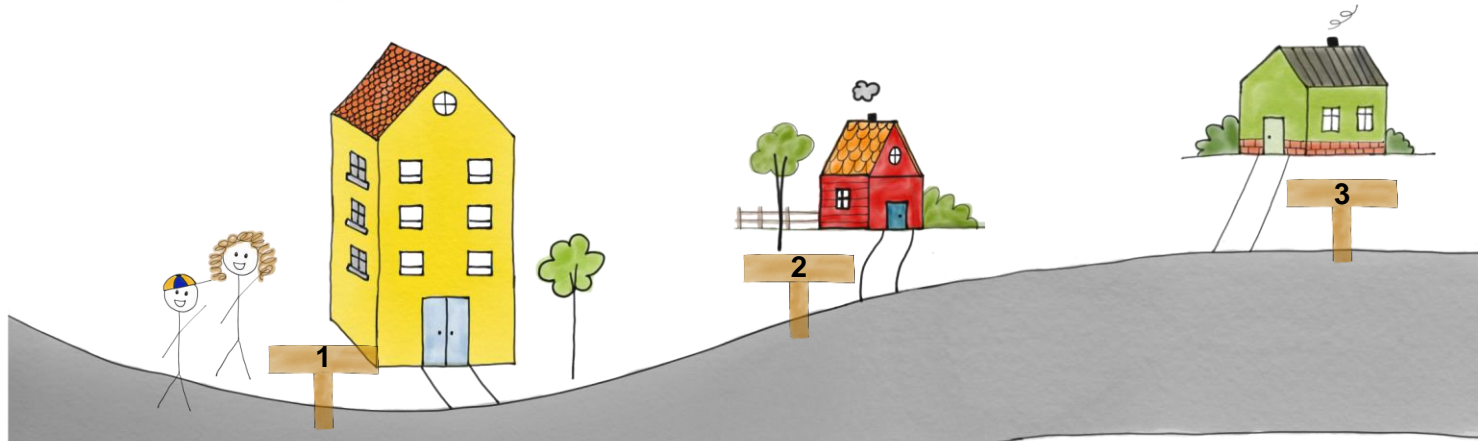
```
olas_hus = Hus("grønn")
```



```
olas_hus.mal("gul")
```

```
karis_hus.hent_farge()
```

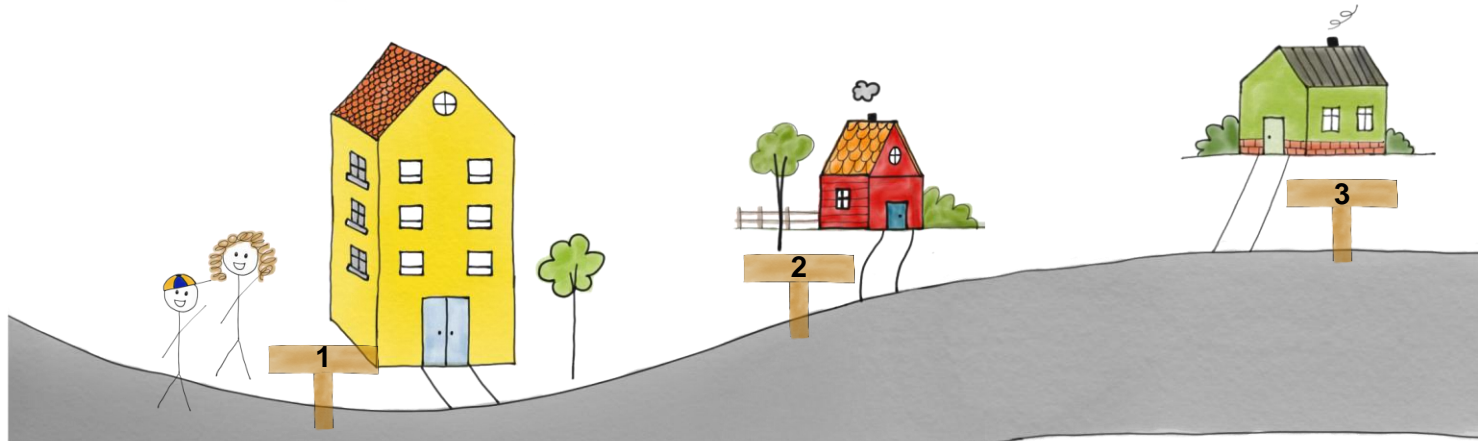
```
olas_hus = Hus("grønn")
```



```
olas_hus.mal("gul")
```

```
karis_hus.hent_farge()
```

```
olas_hus = Hus("grønn")
```


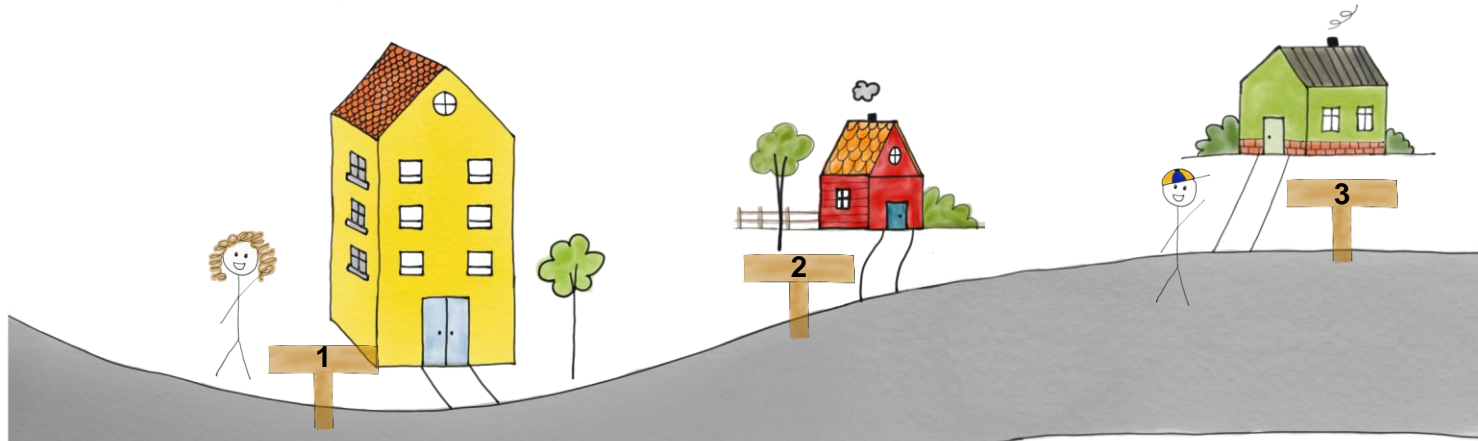
```
olas_hus.mal("gul")
```

```
karis_hus.hent_farge()
```

```
olas_hus = Hus("grønn")
```


Ola sitt hus er endret til å være det nye huset


```
olas_hus.mal("gul")
```

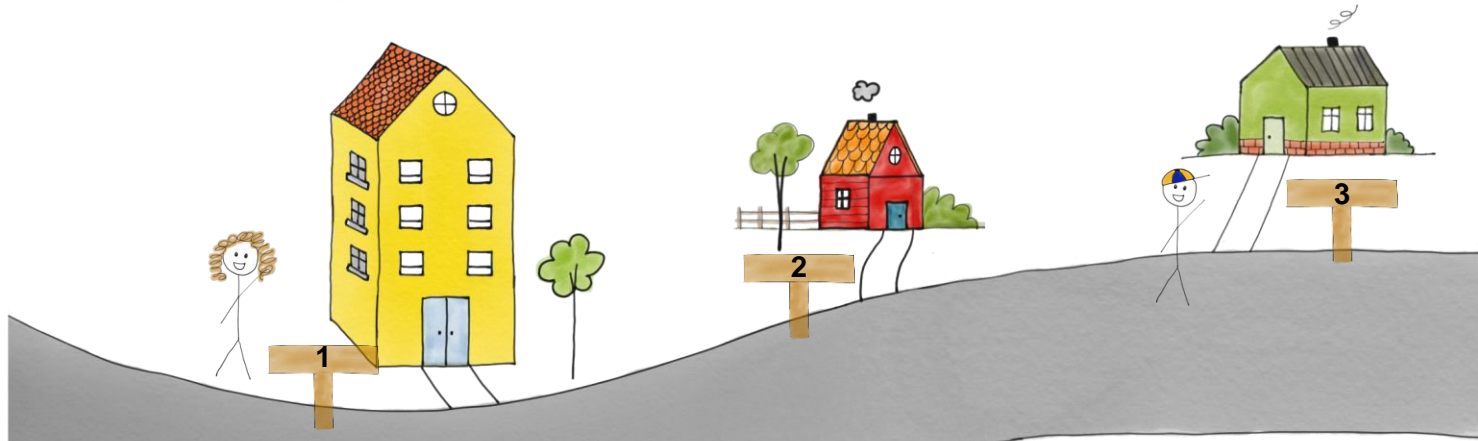
```
karis_hus.hent_farge()
```

```
olas_hus = Hus("grønn")
```



```
karis_hus.hent_farge()
```

Hvilken farge har Kari sitt hus nå?


```
olas_hus.mal("gul")
```

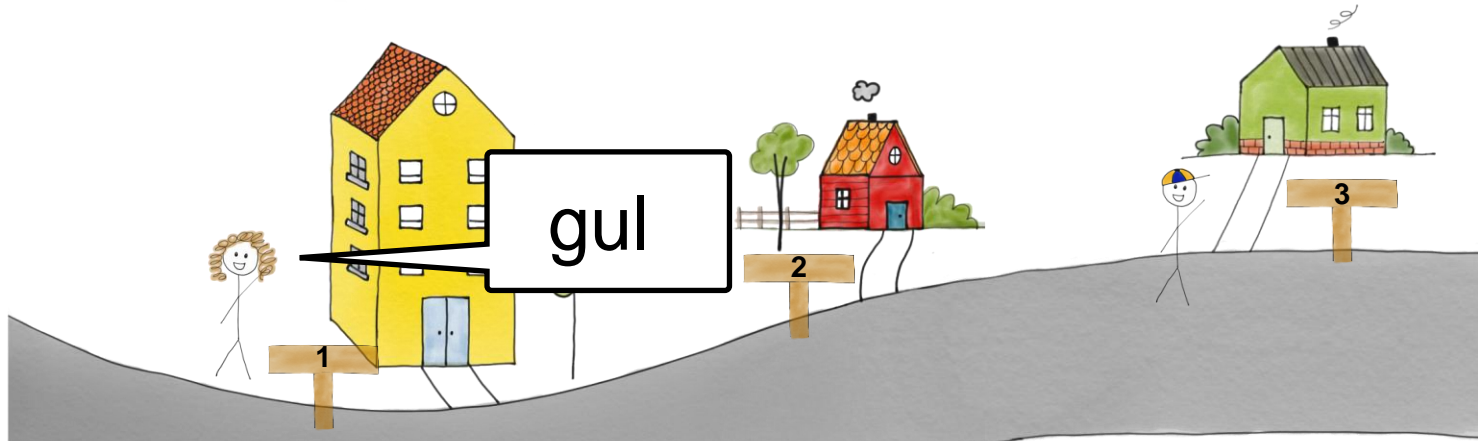
```
karis_hus.hent_farge()
```

```
olas_hus = Hus("grønn")
```



```
karis_hus.hent_farge()
```

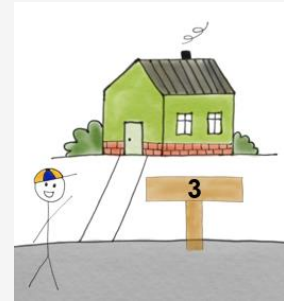
Hvilken farge har Kari sitt hus nå?

referanser (minne-adresser) kan vi i utgangspunktet se ved å printe objektene

```
print(olas_hus)  
print(karis_hus)
```

```
<__main__.Hus object at 0x00000214D83EFEE0>  
<__main__.Hus object at 0x00000214D83EFA90>
```


variabel

`olas_hus`

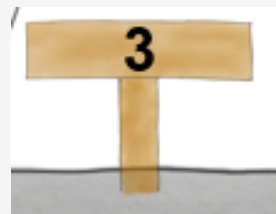
(merkelapp vi setter på en verdi)

referanse

`0x00000214D83EFA90`

(hvor verdien ligger i minnet)

objekt

`__main__.Hus object`

(selve verdien)

mentimeter:

[menti.com](https://www.menti.com)

kode: 6461 2384

in1000

uke 9

nytt lærestoff

oversikt og forståelse i kontekst

læremål

0

samlinger av objekter

1

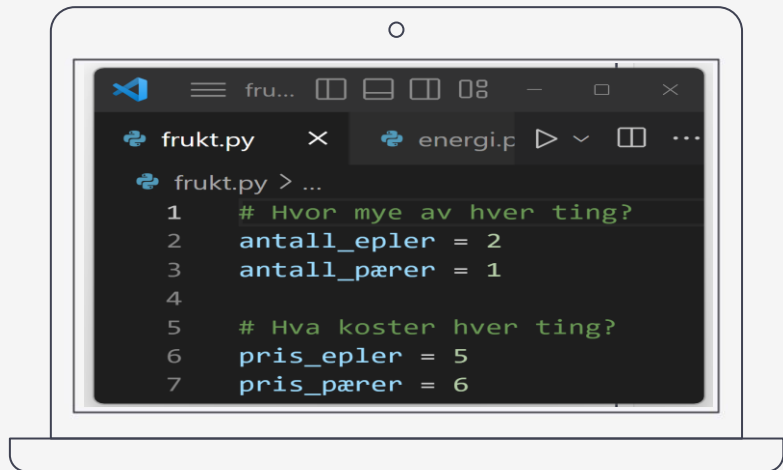
“magiske” metoder

(+midtveisevaluering)

0 samlinger

med referanser til flere objekter

live-koding

hvordan lage en klasse og objekter

samlinger.py

(legges ut i timeplanen på emnesiden etter forelesningen)

variabel → en referanse → ett objekt

samling → flere referanser → hver til ett objekt

```
1 class Hus:
2     def __init__(self, farge):
3         self._farge = farge
4
5     def mal(self, farge):
6         self._farge = farge
7
8     def hent_farge(self):
9         return self._farge
10
11 class Person:
12     def __init__(self, navn):
13         self._navn = navn
14
15     def hent_navn(self):
16         return self._navn
17
18 husregister = {}
19
20 husregister[Person("Ola")] = Hus("grønn")
21 husregister[Person("Kari")] = Hus("gul")
```

husregister

dict

Person instance

`_navn` "Ola"

Hus instance

`_farge` "grønn"

Person instance

`_navn` "Kari"

Hus instance

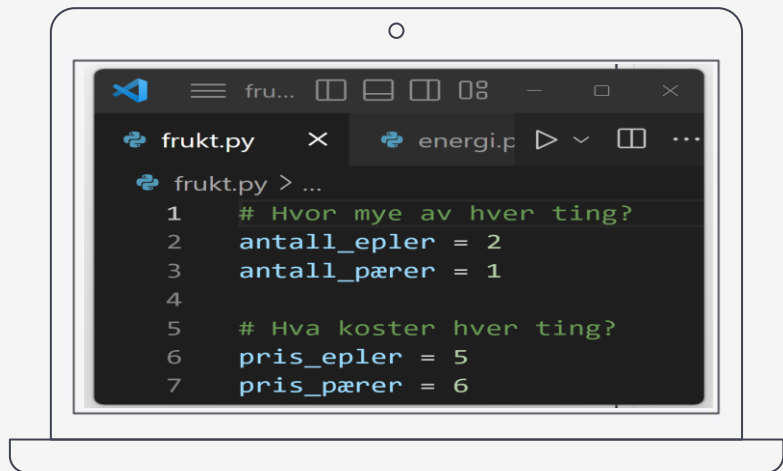
`_farge` "gul"

1

“magiske”

metoder som
`__init__`, `__str__` og `__eq__`

live-koding

hvordan lage en klasse og objekter

magiske_metoder.py

(legges ut i timeplanen på emnesiden etter forelesningen)

husk å se på koden i [python tutor](#)

(det finnes mange andre magiske metoder)

Python Magic Methods

Class Instantiation

<code>__init__(self, ... args)</code>	<code>ClassName()</code>
<code>__del__(self)</code>	<code>del instance</code>

Property Lookups

<code>__getattr__(self, key)</code>	<code>instance.prop</code> (when <code>`prop`</code> not present)
<code>__getattribute__(self, key)</code>	<code>instance.prop</code> (regardless of <code>`prop`</code> present)
<code>__dir__(self)</code>	<code>dir(instance)</code>
<code>__setattr__(self, key, val)</code>	<code>instance.prop = newVal</code>
<code>__delattr__(self, key)</code>	<code>del instance.prop</code>
<code>__getitem__(self, key)</code>	<code>instance[prop]</code>
<code>__setitem__(self, key, val)</code>	<code>instance[prop] = newVal</code>
<code>__delitem__(self, key)</code>	<code>del instance[prop]</code>

List Iteration

<code>__iter__(self)</code>	<code>[x for x in instance]</code>
<code>__contains__(self, item)</code>	<code>if x in instance</code>

Operator Overloads

<code>__add__(self, other)</code>	<code>instance + other</code>
<code>__sub__(self, other)</code>	<code>instance - other</code>
<code>__mul__(self, other)</code>	<code>instance * other</code>
<code>__eq__(self, other)</code>	<code>instance == other</code>
<code>__ne__(self, other)</code>	<code>instance != other</code>
<code>__lt__(self, other)</code>	<code>instance < other</code>
<code>__gt__(self, other)</code>	<code>instance > other</code>
<code>__le__(self, other)</code>	<code>instance ≤ other</code>
<code>__ge__(self, other)</code>	<code>instance ≥ other</code>

Type Casting

<code>__bool__(self)</code>	<code>bool(instance)</code>
<code>__int__(self)</code>	<code>int(instance)</code>
<code>__str__(self)</code>	<code>str(instance)</code>

For a full Magic Methods guide:
bit.ly/PythonMagicMethods

viktige begreper nevnt i dag:

- **innkapsling:** skjule lavnivå-detalljer
- **grensesnitt:** hvordan kommunisere med andre nivå (andre klasser/hovedprogram)
- **variabel:** navn/merkelapp på et objekt
- **samling:** samme, for flere objekter
- **referanse:** adressen til objektet i minnet
- **objekt:** klump med data i minnet (som vi kan kalle klassens metoder på)

midtveisevaluering:

<https://nettskjema.no/a/331080>

